

ЕЛЕКТРОННЕ ОПОДАТКУВАННЯ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

© 2014 ОГІЙЧУК М. Ф., ГОРКОВЕНКО І. В., СКОЛОТІЙ І. В.

УДК [657:336.226.322]:004

Огійчук М. Ф., Горковенко І. В., Сколотій І. В.

Електронне оподаткування в системі обліку податку на додану вартість

У статті розглядаються проблеми формування та функціонування податкової системи. Доведено, що розвиток сучасних технологій та широке застосування мережі Інтернет сприяли виникненню принципово нових економічних відносин в інформаційному суспільстві – електронного оподаткування. Доведено, що сучасна система бухгалтерського обліку передбачає застосування первинних документів, їх документообіг, зберігання та передачу інформації про активи, капітал та зобов'язання в електронному вигляді. Визначено, що серед основних сфер застосування електронного документообігу є подання звітності в електронному вигляді, за допомогою сервісу «Електронний кабінет платника податків» та системи електронного адміністрування ПДВ. Розглянуто систему електронного адміністрування ПДВ та доведено необхідність вирішення низки питань, які ухвалюють інтереси як держави, так і платників податку. А саме, потребують урегулювання питання щодо здійснення обслуговування спеціального ПДВ-рахунку, періодичності виписок банку, вартості послуг за обслуговування, доступу підприємства до інформації про стан рахунку, строків внесення сум ПДВ за готівковими і бартерними розрахунками, відповідальності перед підприємством за неперерахування платежів. Запропоновано методику відображення на рахунках бухгалтерського обліку податку на додану вартість з урахуванням всіх змін у його оподаткуванні. Опрацьовано проблемні питання щодо відшкодування та повернення коштів із спеціальних рахунків ПДВ, у тому числі для платників податку, які знаходяться на спеціальному режимі оподаткування ПДВ.

Ключові слова: електронний документ, електронний документообіг, електронне оподаткування, система електронного адміністрування

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Огійчук Микола Феодосійович – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри, кафедра обліку та аудиту, Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва (Харківська обл., Харківський район, п/в «Комуніст-1», 62483, Україна)

Горковенко Інна Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент, кафедра обліку та аудиту, Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва (Харківська обл., Харківський район, п/в «Комуніст-1», 62483, Україна)

Email: ingorkov@rambler.ru

Сколотій Ігор Володимирович – кандидат економічних наук, доцент, старший викладач, кафедра обліку та аудиту, Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва (Харківська обл., Харківський район, п/в «Комуніст-1», 62483, Україна)

УДК [657:336.226.322]:004

UDC [657:336.226.322]:004

**Огійчук Н. Ф., Горковенко И. В., Сколотий И. В. Электронное
налогообложение в системе учета налога на добавленную
стоимость**

**Ohiychuk M. F., Horkovenko I. V., Skolotiy I. V.
E-taxation in the Accounting System
of Value Added Tax**

В статье рассматриваются проблемы формирования и функционирования налоговой системы. Доказано, что развитие современных технологий и широкое применение сети Интернет способствовали возникновению принципиально новых экономических отношений в информационном обществе – электронного налогообложения. Доказано, что современная система бухгалтерского учета предусматривает применение первичных документов, их документооборот, хранение и передачу информации об активах, капитале и обязательствах в электронном виде. Определено, что среди основных сфер применения электронного документооборота выделяется представление отчетности в электронном виде, с помощью сервиса «Электронный кабинет налогоплательщика» и системы электронного администрирования НДС. Рассмотрена система электронного администрирования НДС и доказана необходимость решения ряда вопросов, которые учтут интересы как государства, так и налогоплательщиков. А именно, требуется урегулирование вопросов по осуществлению обслуживания специального НДС-счета, периодичности выписок банка, стоимости услуг по обслуживанию, доступу предприятия к информации о состоянии счета, срокам внесения сумм НДС по наличным и бартерным расчетам, ответственности перед предприятием за неперерасчет платежей. Предложена методика отражения на счетах бухгалтерского учета налога на добавленную стоимость с учетом всех изменений в его налогообложении. К вопросам дискуссионного характера отнесен возврат средств со специальных счетов НДС, в том числе для налогоплательщиков, находящихся на специальном режиме налогообложения НДС.

This article discusses the formation and functioning of the tax system. It is proved that the development of modern technologies and the widespread use of the Internet have contributed to a fundamentally new economic relations in the Information Society - e-tax. It is proved that a modern accounting system involves the use of primary documents, their workflow, storage and transmission of information on assets, equity and liabilities in electronic form. It is determined that among the main applications of electronic document is released electronic reporting, using the service «Electronic office of the taxpayer» and a system of electronic VAT administration. There is studied the system of electronic VAT administration and proved the need to address a number of issues, which will take into account the interests of both the state and taxpayers. Namely, there is need to implement the resolution of the issues of special VAT accounts service, bank statements periodicity, the cost of maintenance services, enterprise access to account information, date of VAT making on cash and barter, responsibility to the company for non-transfer of payments. The technique of reflection on accounts of value added tax, taking into account all the changes in its taxation is suggested. By debatable nature there are referred VAT refund from special accounts, including those for taxpayers who are in a special mode to VAT.

Key words: electronic document, electronic document management, electronic taxation, system of electronic administration

Pic.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Ohiychuk Mykola F. – Candidate of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department, Department of Accounting and Audit, Kharkiv National

Ключевые слова: электронный документ, электронный документооборот, электронное налогообложение, система электронного администрирования

Рис.: 1. Табл.: 1. Библ.: 10.

Огийчук Николай Феодосиевич – кандидат экономических наук, профессор, заведующий кафедрой, кафедра учета и аудита, Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева (Харьковская обл., Харьковский район, п/о «Коммунист-1», 62483, Украина)

Горковенко Инна Владимировна – кандидат экономических наук, доцент, доцент, кафедра учета и аудита, Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева (Харьковская обл., Харьковский район, п/о «Коммунист-1», 62483, Украина)

Email: ingorkov@rambler.ru

Сколотий Игорь Владимирович – кандидат экономических наук, доцент, старший преподаватель, кафедра учета и аудита, Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева (Харьковская обл., Харьковский район, п/о «Коммунист-1», 62483, Украина)

Agrarian University named after V. V. Dokuchaev (Kharkivska obl., Kharkivskiy rayon, p/v «Komunist-1», 62483, Ukraine)

Horkovenko Inna V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Accounting and Audit, Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchaev (Kharkivska obl., Kharkivskiy rayon, p/v «Komunist-1», 62483, Ukraine)

Email: ingorkov@rambler.ru

Skolotiy Igor V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Senior Lecturer, Department of Accounting and Audit, Kharkiv National Agrarian University named after V. V. Dokuchaev (Kharkivska obl., Kharkivskiy rayon, p/v «Komunist-1», 62483, Ukraine)

Актуальність теми дослідження. Проблеми формування і функціонування податкової системи постійно знаходяться в центрі уваги науковців і практиків. В умовах ринкової економіки податки є регулюючим та стимулюючим фактором розвитку економіки і суспільства. Важливу роль у цьому процесі відіграє податок на додану вартість, його облік та звітність.

Для України питання стягнення і відшкодування податку на додану вартість має актуальне і принципове значення: він є стратегічно необхідним, бо наявність ПДВ на території будь-якої країни є обов'язковою умовою для вступу в Європейський Союз. Крім того, ПДВ має потужний податковий потенціал, відіграє фінансово-бюджетну роль і є одним із основних бюджетотворюючих податків.

Розвиток інформаційних технологій та широке застосування мережі Інтернет у світі сприяли виникненню принципово нового середовища для здійснення підприємницької діяльності. З'явилася можливість застосування комп'ютерних мереж для укладання угод, ведення обліку в електронній формі, здійснення електронних розрахунків.

Постановка завдання. Метою роботи є розробка обґрунтованих заходів, які допоможуть розв'язати складні питання електронного оподаткування в системі обліку, адміністрування та діючого механізму стягнення і відшкодування податку на додану вартість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню інформаційних систем та технологій у бухгалтерському та податковому обліку присвячені праці таких учених, як: С. В. Івахненко, Ю. А. Кузьмінський, Ю. А. Литвин, М. С. Пушкар, О. А. Долгих, Т. А. Крушельницька, П. В. Мельник, Л. О. Матвейчук, А. М. Новицький, Л. А. Тарангул, В. О. Осмятченко, С. П. Ріпа та ін.

Слід відмітити, що у колективній монографії «Електронне оподаткування: сутність та перспективи розвитку» вперше розглядаються процеси формування електронного оподаткування в Україні, формування економічних відносин в інформаційному суспільстві, теоретичні основи правового регулювання електронного оподаткування [1].

За дослідженнями А. М. Новицького, електронне оподаткування – це «нормативно врегульована, динамічна, економічно обґрунтована й доцільна синтезована система

автоматизованого встановлення податкового зобов'язання, визначення податкової бази, обліку платників податків, підготовки і подачі електронної звітності та інших складових адміністрування податків з метою його упорядкування та вдосконалення, створення умов для подальшого перспективного розвитку інформаційних відносин у сфері оподаткування» [2, с. 251].

Л. О. Матвейчук пропонує електронне оподаткування розглядати як «складну систему з такими напрямками розвитку: електронна реєстрація СПД, електронні податкові сервіси, електронна звітність, електронний аудит, електронна комерція, автоматизація процесів адміністрування податків і зборів (електронне відшкодування ПДВ), інформаційно-аналітична система ДПС, єдина інформаційно-комунікаційна платформа органів державної влади» [3, с. 23].

На нашу думку, розвиток форм ведення бухгалтерського обліку від паперових до автоматизованих сприяє виникненню нової системи бухгалтерського обліку, яка передбачає застосування первинних документів, їх документообіг, зберігання та передачу інформації про активи, капітал та зобов'язання в електронному вигляді.

Поняття електронного документу та електронного документообігу дається в ст. 14 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 року № 851 [4].

Згідно з цим нормативним документом, під електронним документом слід розуміти «документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа» [4].

Обіг електронних документів називається ще електронним документообігом та є сукупністю процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів.

Наведені вище категорії, на думку багатьох дослідників, потребують додаткових досліджень у напрямку уточнення понятійного апарату, єдності у трактуванні в нормативних документах [5; 6] та урахування норм національних стандартів діловодства [7].

Але всі дослідники однакові в тому, що електронний документообіг є технологічною відповіддю на сучасні вимоги, які висуваються існуючою політично-економічною ситуацією до ефективної діяльності будь-якого підприємства.

Світові економічні стандарти вимагають впровадження у життя системи електронного документообігу та поступове наближення української моделі оподаткування до структури сучасного оподаткування ЄС, посилення і зміцнення співробітництва, спрямованого на удосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до норм угоди «Про асоціацію між Україною і ЄС», передбачається поступове впровадження нових механізмів звітування платників податків шляхом подання податкової звітності засобами електронного зв'язку.

Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням №1007-р. від 05.12.2012 року схвалив Концепцію створення електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків», а Державна податкова служба з 1 січня 2013 р. запровадила електронний сервіс «Електронний кабінет платника податків», під яким слід розуміти персональне автоматизоване робоче місце платника, працювати в якому він може без використання спеціально встановленого клієнтського обладнання.

Електронний кабінет є захищеним, персоналізованим та безпечним електронним сервісом, який надає безконтактні способи взаємодії платників податків та Державної фіскальної служби України з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

За допомогою даного сервісу платник податків має змогу: підготувати, заповнити та надіслати податкову звітність в електронному вигляді; переглядати дані про стан розрахунків з бюджетом (картки особових рахунків).

Для роботи в Електронному кабінеті платника необхідно: а) отримати електронні цифрові підписи, які видаються Акредитованими центрами сертифікації ключів Міндоходів або «Masterkey» або «ІВК»; б) підключитись до мережі Інтернет та зайти до Електронного кабінету платника за адресою kpp.minrd.gov.ua або по гіперпосиланню «Електронний кабінет платника податків» на веб-сайті Державної фіскальної служби України; в) авторизуватись в Електронному кабінеті за допомогою особистого електронного ключа та розпочати роботу.

Щоб стати суб'єктом електронного документообігу в Україні, необхідно:

1. Укласти договір про надання послуг електронного цифрового підпису з відповідним акредитованим центром сертифікації ключів (АЦСК).
2. Отримати ключі для забезпечення підписання власних та здійснення криптографічного шифрування електронних документів.
3. Інсталиувати відповідне програмне обладнання, що забезпечує підготовку даних для виконання алгоритмів електронного цифрового підпису.
4. Встановити кореспондентські відносини з метою обміну сертифікатами відкритих ключів шифрування (відкритими ключами), що надає можливість у подальшому здійснювати обмін електронними повідомленнями у шифрованому вигляді.

Слід відмітити, що етапи роботи з електронними документами є такими: 1) створення документу автором; 2) підписання документу закритим ключем автора; 3) шифрування документу відкритим ключем отримувача; 4) транспортування документу від автора до отримувача; 5) дешифрування документу закритим ключем отримувача; 6) перевірка ЕЦП автора за допомогою його відкритого ключа; 7) використання документу.

До основних недоліків існуючих механізмів електронного цифрового підпису слід віднести відсутність спільних форматів ЕЦП різних сертифікаційних центрів та інтерфейсну недосконалість діючих програмних продуктів.

Серед основних сфер застосування електронного документообігу є не тільки подання звітності органам державної податкової служби, а й електронне адміністрування ПДВ.

На сьогоднішній день питання електронного адміністрування ПДВ є надзвичайно актуальними, адже починаючи з 2015 р. встановлено такі вимоги [5]:

- податкові накладні складаються тільки в електронній формі;
- реєстрація всіх податкових накладних у єдиному реєстрі податкових накладних;
- обов'язкове подання податкової звітності з ПДВ в електронній формі.

Порядок реєстрації податкової накладної в ЕРПН та перевірка «ліміту реєстрації» наведені на рис. 1.

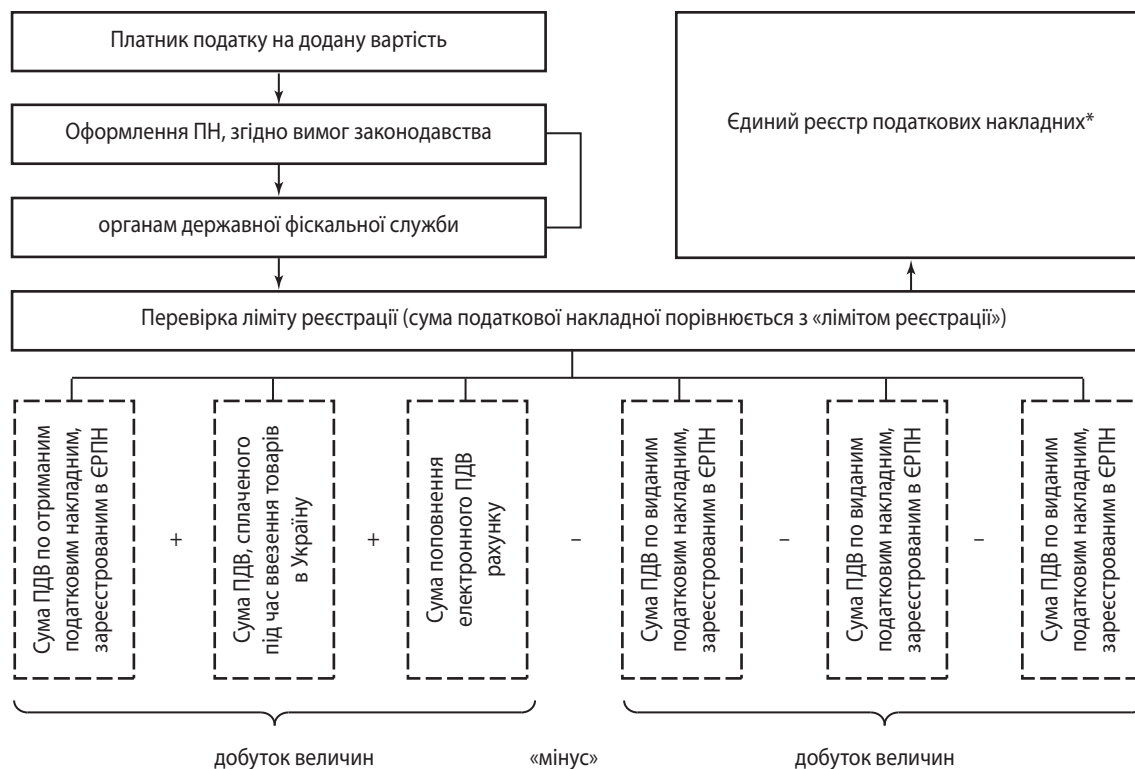
Електронний документообіг є основою системи електронного адміністрування (СЕА), яка дозволяє відстежувати всі дані, які стосуються податку, у тому числі нарахованого або сплаченого кожним платником ПДВ.

Акцентуємо увагу на тому, що реєстрація податкових накладних відбувається платником податку (продавцем) лише за умови, що сума ПДВ у податковій накладній менша або дорівнює «ліміту реєстрації» або сумі коштів на рахунок системи електронного адміністрування (РСЕА). Таку перевірку буде здійснювати ДФС.

На рахунок системи електронного адміністрування (РСЕА), який відкривається в органах ДКСУ, платники податку самостійно зараховуватимуть кошти з власного поточного рахунку, а саме:

- а) суми ПДВ, отримані від покупця товарів при оплаті готівкою, при проведенні бартерних операцій або за результатами операцій, передбачених п. 198.5 ст. 198 Податкового кодексу України;
- б) суми, необхідні для збільшення суми ПДВ, на яку платник ПДВ має право видати податкові накладні;
- в) суми, необхідні для сплати узгоджених податкових зобов'язань, якщо коштів на РСЕА для цього недостатньо.

Для обліку коштів на рахунок системи електронного адміністрування (РСЕА) доцільно виділити синтетичний рахунок 32 «Спеціальний рахунок ПДВ». Використовувати кошти з цього рахунку можна лише для перерахування податкових зобов'язань до бюджету або на спеціальний рахунок сільгосппідприємства. Розглянемо порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку податку на додану вартість (табл. 1).

* якщо сума виданої ПН $\geq$ ліміта реєстрації, то неможлива реєстрація в ЄРПН;
якщо сума ПН $\leq$ ліміта реєстрації, то реєстрація в ЄРПН.

Рис. 1. Порядок реєстрації податкової накладної в ЄРПН та перевірка «ліміту реєстрації»

Таблиця 1

Господарські операції по обліку ПДВ в системі електронного адміністрування

№ з/п	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн	ПЗ	ПК
1	Оприбутковано виробничі запаси від постачальника	20	631	2000		
2	Відображено суму ПДВ, згідно з податковою накладною № 5, яка зареєстрована в ЄРПН	641	631	400		400
3	Перераховано суму податкового кредиту на спеціальний рахунок ПДВ	321	311	400		
4	Відвантажено сільськогосподарську продукцію покупцям за реалізаційною вартістю	361	701	6000		
5	Відображено суму ПДВ, згідно з податковою накладною № 36, яка не зареєстрована в ЄРПН, адже сума ПДВ > ліміт реєстрації (1000 > 400)	701	643	1000	x	
6	Оприбутковано основні засоби від постачальника	15	631	10000	-	-
7	Відображено суму ПДВ, згідно ПН, яка зареєстрована в ЄРПН	641	631	2000		2000
8	Відображено суму ПДВ, згідно з податковою накладною № 36, яка зареєстрована в ЄРПН адже сума ПДВ < ліміт реєстрації (1000 < 2400)	643	641	1000	1000	
9	Отримано попередню оплату від покупців	311	681	12000		
10	Відображено суму ПДВ, згідно з податковою накладною № 37, яка не зареєстрована в ЄРПН, адже сума ПДВ > ліміт реєстрації (2000 > 1400)	643	641	2000		
11	Перераховано грошові кошти з поточного рахунку на спеціальний рахунок ПДВ	321	311	600		
12	Податкова накладної № 37, зареєстрована в ЄРПН	701	643	2000	2000	

До проблемних аспектів можна віднести нормативно не врегульовані питання по здійсненню обслуговування цього рахунку, періодичності виписок банку, вартості послуг за обслуговування, доступу підприємства до інформації про стан рахунку, строкам внесення сум ПДВ за готівковими і бартерними розрахунками, відповідальності перед підприємством за неперерахування платежів.

Порядок електронного адміністрування ПДВ від 16.10.2014 р. № 569 не передбачає участі у формулі розрахункових документів (чеків РРО, транспортних квитків, готельних рахунків. Але для визначення суми податкового кредиту за звітний період (за умови не більше 40 грн) вони включаються.

Слід зазначити, що відсутність факту реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних не дає права отримувачу таких податкових накладних на включення сум податку до податкового кредиту та не звільняє постачальника від обов'язку включення суми податку, вказаної у податковій накладній, до суми податкових зобов'язань за відповідний звітний період.

Суму податкових зобов'язань, належних до сплати в бюджет, платники податку, як і встановлено Кодексом, визначають самостійно, виходячи з результатів діяльності за відповідний звітний період. Така сума декларується в податковій декларації платника ПДВ.

Перерахування суми податку до бюджету здійснюється Казначейством на підставі реєстру, який автоматично формується ДФС на підставі поданих платниками податкових декларацій з ПДВ із спеціальних рахунків платників податку.

У випадку недостатності коштів на рахунку платника у системі електронного адміністрування податку для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань та/або для перерахування на спеціальний рахунок платник повинен у строки, встановлені Кодексом для самостійної сплати платником податкових зобов'язань, перерахувати з власного поточного рахунку на свій електронний рахунок кошти в недостатніх сумах.

Особливої уваги, на нашу думку, потребує аграрна галузь, дієва підтримка якої відбувається за рахунок дії фіксованого сільськогосподарського податку та спеціального режиму оподаткування ПДВ. Акумуляції ПДВ від продажу сільськогосподарської продукції залишається єдиною реальною фінансовою опорою українських сільськогосподарських товаровиробників.

Позитивне сальдо із ПДВ сільськогосподарські підприємства, замість сплати до бюджету, залишають у своєму розпорядженні, акумулюючи ці кошти на спеціальному рахунку. Таким чином держава виконує регулюючу функцію, підтримує сільгоспвиробників за рахунок усіх платників податків, Держбюджету країни, забезпечує продовольчу безпеку держави, формування позитивного зовнішньоторговельного сальдо.

Міністерство фінансів України розглядає чотири варіанти реформування системи оподаткування сільгоспвиробників у частині ПДВ. Зокрема, в першому випадку пропонується скасувати пільговий спецрежим; у другому – зберегти його, але ввівши знижені ставки ПДВ для сільського господарства (11 %) і для лісництва та рибальства

(9 %). Третій варіант передбачає збереження податкових пільг для малого й середнього бізнесу та їх скасування для великих платників податку. У четвертому варіанті пропонується збереження спецрежиму з розподілом сум акумуляції у спецфонд Держбюджету та спецрахунки Держказначейства [10].

У нормативній базі прописано, що платникам податку, які застосовують спеціальний режим оподаткування ПДВ, слід надати контролюючому органу за місцем своєї реєстрації інформацію щодо даних реквізитів поточного рахунку, на який має бути перерахована відповідна сума з електронного рахунку такого платника. Але механізм здійснення обслуговування, періодичність таких перерахувань залишається поза увагою.

Висновки. Аналіз праць свідчить, що розвиток інформаційного суспільства в Україні продукує системні зміни в державному менеджменті, у тому числі державному управлінні оподаткуванням.

Запровадження електронної звітності – це зниження затрат та поліпшення звітності платників податків, полегшення процедур, спрощення отримання та обробки звітності, безконтактний метод, який унеможливує зловживання у податковій сфері. Але з метою удосконалення подання звітності в електронному вигляді потрібно вирішити питання узгодженості форматів ЕЦП різних сертифікаційних центрів.

Вважаємо, що застосування системи електронного оподаткування ПДВ можливе тільки після вирішення низки питань, які ураховують інтереси як держави, так і платників податку. Так, необхідно врегулювати питання щодо здійснення обслуговування спеціального ПДВ рахунку, періодичності виписок банку, вартості послуг за обслуговування, доступу підприємства до інформації про стан рахунку, строків внесення сум ПДВ за готівковими і бартерними розрахунками, відповідальності перед підприємством за неперерахування платежів.

Особливу увагу слід приділити питанням відшкодування та повернення коштів із спеціальних рахунків ПДВ, у тому числі для платників податку, які знаходяться на спеціальному режимі оподаткування ПДВ, а саме для сільськогосподарських підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронне оподаткування: сутність та перспективи застосування / П. М. Мельник, А. М. Новицький, О. А. Долгих, С. П. Ріппа та ін.; [за заг. ред. П. В. Мельник]. – Ірпінь : НУДПС України, 2010. – 332 с.
2. Новицький А. М. Правове регулювання інституціоналізації інформаційного суспільства в Україні : монографія / А. М. Новицький. – Ірпінь : НУДПС України, 2011. – 444 с.
3. Матвейчук Л. О. Державне управління оподаткуванням у процесі розвитку інформаційного суспільства: теоретичні аспекти // Вісник НАДУ. – 2014. – № 1. – С. 18 – 24.
4. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV // Урядовий кур'єр. – 2003. – № 119.
5. Гринович А. А. Електронний цифровий підпис: особливості застосування, переваги та проблеми / А. А. Гринович,

Г. В. Пухальська // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – Т. 1, № 2. – С. 19 – 21.

6. Пронь Н. О. Вимоги до електронних документів: міжнародна практика та досвід України / Н. О. Пронь // Збірник наукових праць НУДПС України. – 2012. – № 1. – С. 356 – 366.

7. Мелашченко А. О. Електронне діловодство: монографія / А. О. Мелашченко, О. С. Скарлат; [НАН України, Ін-т кібернетики ім. В. М. Глушкова]. – К.: Наукова думка, 2013. – 138 с.

8. Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовку до передавання на архівне зберігання: Наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2014 р. № 1886/5 // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 56 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України: Закон України від 31.07.2014 р. № 1621-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

10. Іщенко Г. Стратити не можна помилувати / Г. Іщенко // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 97 (5226) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/newspaper/2014/5/31/>

REFERENCES

Hrynovych, A. A., and Pukhalska, H. V. "Elektronnyi tsyfrovyi pidpys: osoblyvosti zastosuvannya, perevahy ta problemy" [Digital Signature: application features, advantages and problems]. Visnyk

Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu vol. 1, no. 2 (2009): 19-21.

Ishchenko, H. "Stratyty ne mozha pomyluvaty" [Execute never pardon]. <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/newspaper/2014/5/31/>

[Legal Act of Ukraine] (2003).

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon1.rada.gov.ua>

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon1.rada.gov.ua>

Melashchenko, A. O., and Skarlat, O. S. Elektronne dilovodstvo [Electronic Paper]. Kyiv: Naukova dumka, 2013.

Matveichuk, L. O. "Derzhavne upravlinnia opodatkovanniam u protsesi rozvytku informatsiinoho suspilstva: teoretychni aspekty" [State tax administration in the development of the information society: theoretical aspects]. Visnyk NADU, no. 1 (2014): 18-24.

Melnyk, P. M. et al. Elektronne opodatkovannia: sutnist ta perspektyvy zastosuvannya [Electronic tax: the nature and prospects of application]. Irpin: NUDPS Ukrainy, 2010.

Novytskyi, A. M. Pravove rehuliuвання instytutstionalizatsii informatsiinoho suspilstva v Ukraini [Rights institutionalization of information society in Ukraine]. Irpin: NUDPS Ukrainy, 2011.

Pron, N. O. "Vymohy do elektronnykh dokumentiv: mizhnarodna praktyka ta dosvid Ukrainy" [Requirements for Electronic Records: international practice and experience Ukraine]. Zbirnyk naukovykh prats NUDPS Ukrainy, no. 1 (2012): 356-366.